

Naročnina za kraljevino SHS
Mesečno 40 K, Letno 480 K
Inozemstvo:
Mesečno 50 K, Letno 600 K
Oglasi: enostopna nura vrsta za enkrat 2 K, večkrat popust.

JUGOSLAVKA

Uredništvo:
Wolfova ulica 1/A, Telefon 300
Uprava:
Marjin trg 8 — Telefon 44
Plačano do
Ljubljana, 2.
Licijalna knjižnica
Pavšalni franko

Kralj Peter I. na mrtvaškem odru.

Beograd, 18. avgusta. Zjutraj ob 7.30 je došel dr. Milovanović v saborsko cerkev, ter otvoril pokrov krste, v kateri leži kralj, ki ga je pomazilil z balzomom. Točno ob 8. lo spuščati občinstvo v cerkev, kakor je bilo objavljeno, se je pričelo. Prebivalstvo je z vseh strani obkloplilo saborsko cerkev. Cerkev izgleda veličanstveno. Globoka črna v cerkvi je izraz velike žalosti, ki se čuti povsod. Vsa krsta so okrašena s črnimi draperijami, ki segajo do tal. Ob vratih stoji gardisti, ki so postavljeni tudi v cerkvi. Tudi tla so pokrita s črnimi preprogami, istotako ikonosce, stebri, kraljeva stolica, govornica in kor. Sredi cerkve je postavljen katafalk, na katerem se nahaja krsta s truplom pokojnega kralja. Okoli krste stoji osem velikih sveč, spredaj dva srebrna angela in na vseh štirih straneh ob vsakem vogalu krste veliki

kropilniki. Ob straneh stojita po dva častnika z golima sabljama. To so častniki beograjske posadke, ki se menjajo vsake ure. Za krsto proti glavi kralja stoji klečalnik z evangelijem. Okoli katafalka stoji štrinajst gardnih vojakov v svečanem kroju, ki tvorijo velik krog. Katafalk, na katerem leži krsta, je obvit s trobojnico. V krsti je svinčen vložek, a krsta sama je preoblečena s svilo. Zunaj je krsta iz hrastovega lesa, pokrov je znotraj prevlečen z belo svilo s čipkami. Preko pokrova je široka državna zastava z zlatimi resami, ki vise preko roba. Kraljev obraz je nekoliko potemnel, vendar pa je ostal v njem izraz blagosti in dobrote. Velika množica občinstva, ki prihaja skozi severna in odhaja skozi južna vrata, se pomika neprestano mimo krste. Dostop je dovoljen do krste same.

uprj nemškemu navalu: »Journal« piše: Najprisrčnejšemu in najiskrenejšemu človeku je bila dodeljena glavna naloga, da izpolni delo svojega velikega deda Karagjorgjeviča. Kralj Peter se je boril poleg Francije ter je ustvaril vez posebne zaveze, ki veže Francijo s tem velikim starcem.

POVRATEK ČLANOV KRALJEVE HIŠE V BEOGRAD.

Zagreb, 18. avg. Člani vladarske hiše, princezinja Jelena s sinom in princu Arzen ter Pavel so se danes dopolne peljali skozi Zagreb. Na kolodvoru sta jih pričakovala namestnik Demetrovič in policijski šef dr. Šaban.

GRŠKO SOŽALJE OB PRILIKI SMRTI NAŠEGA KRALJA.

Atene, 18. avgusta. Ko se je zvedelo za smrt kralja Petra I., je odšel zunanji minister Baltazi takoj v poslaništvo kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, da izrazi v imenu grške vlade sožalje. Vlada je o smrti takoj obvestila kralja Konstantina, ki se nahaja na fronti, ter odredila trodnevno žalovanje. Na ministrstvih in ostalih državnih poslopih so zastave spuščene na pol droga. Grška delegacija, ki bo zastopala grško vlado pri pogrebu kralja Petra, še ni določena.

SPLITSKA DEPUTACIJA PRI POGREBU KRALJA PETRA.

Split, 18. avg. Pogrebni svečanosti v Beogradu se bosta iz Splita udeležila podpredsednik pokrajinske uprave Desnica in župan Tartaglia.

SPOMENIK KRALJU PETRU V SPLITU.

Split, 18. avgusta. Splitski občinski odbor je sklenil, da se jutri predloži izredni seji občinskega sveta predlog, da se določi 100.000 kron za spomenik kralju Petru.

MINISTRSKI SVET.

UDELEŽBA NARODA PRI POGREBU.

Beograd, 19. avg. Včeraj sta bili dve ministrski seji, na katerih so razpravljali o udeležbi naroda na pogrebu ter o sprejemu inozemskih osebnosti. Ministrski predsednik Pašić je poročal o zdravstvenem stanju Nj. Vel. kralja Aleksandra. Konec je ministrski svet sklenil, da bosta ministra za notranje stvari in za pravosodstvo sestavila besedilo kraljeve proklamacije, ki se bo objavila narodu. Besedilo bo potrdil ministrski svet in ga brezzično poslal kralju v Pariz.

ZALNA SEJA AKADEMIJE ZNANOSTI IN UMETNOSTI.

Zagreb, 19. avg. Danes dopolne je imela Jugoslovanska akademija znanosti in umetnosti žalno sejo, na kateri je govoril vseučiliščni profesor dr. Tomo Marečić, ki je v svojem govoru poudarjal zasluge rajnega kralja za jugoslovenstvo. Seja se je končala s klicem: »Slava kralju!« Nato je bila odposlana kabinetni pisarni sožalna brzojavka. Tudi Hrvatska Matica je imela včeraj žalno sejo, kateri je predsedoval dr. Dragutin Domanič. Na tej seji se je sklenilo poslati dvorni pisarni sožalno brzojavko. Član Matice Živko Bertič pa bo zastopal Matico pri pogrebu.

DUNAJSKI POGREBNI ZAVOD SKRBI ZA POGREB KRALJA PETRA.

Dunaj, 19. avg. (Izv.) Občina Dunaj, mestni pogrebni zavod, je prejela od jugoslovanskega poslanika na Dunaju vabilo za prevzemo vseh priprav za svečani pogreb kralja Petra I. Mestni pogrebni zavod se je temu vabilu odzval. Podnadzornik mestnega pogrebnega zavoda Ludvik Mörderle se je odpeljal s posebnim vlakom v spremstvu zastopnika jugoslovanskega poslanišтва na Dunaju in večjim številom uslužbencev pogrebnega zavoda v Beograd. Z istim vlakom je odšlo iz Dunaja 6 vagonov z vsemi potrebnimi pripravami za svečani pogreb.

Izpraznitev Pečuha in Baranje.

Budimpešta, 19. avgusta. (Izv.) Ker so dobile jugoslovanske čete nalog za izpraznitev Baranje, se bo zasedba tega ozemlja po madžarskih četah izvršila točno po določenem programu. Madžarske čete bodo v noči na nedeljo prekorabile demarkacijsko črto. Kot čas prekoračenja je določena 5. ura zjutraj.

Budimpešta, 19. avgusta. (Izv.) FML Soss je prejel danes od angleškega polkovnika Forsterja iz Pečuha obvestilo, da se je že zaukazalo jugoslovanskim četam, da zapuste Baranje dne 20. avgusta. Madžarske čete pa ne bodo najbrže pred ponedeljkom, 22. avgusta prekorabile demarkacijske črte. V Baji se bo po vsej priliki odposlala 50 mož broječa četa pod vodstvom častnikov, da zavaruje vodovodne naprave. V neki blizu občine stoji vasi se nahaja 20 policistov s častnikom, ki imajo povelje, da v slučaju potrebe in na poziv ententnih častnikov takoj prekorabijo mejo pri Barošu. Madžarski upravni uradniki so danes že prevzeli civilno upravo. Razpoloženje v Pečuhu je glasom dospelih vesti mirno. Poskrbljeno je za to, da se ne bodo vršile nikake demonstracije ali obhodi po mestu.

Pečuhi, 19. avg. Po naredbi vlade se je davi ob dveh pričelo izpraznjevanje Pečuha in Baranje, ki se bo končalo jutri zvečer. Veliki župan se poda jutri ob 20 z vsemi svojimi uradniki v Dardu. Naše čete bodo zapustile evakuacijsko področje v ponedeljek pod nadzorstvom ententne komisije. Prebivalstvo je silno razburjeno. Do pet tisoč oseb je zaprosilo našo vlado za dovoljenje, da bi se smelo naseliti v naši državi. Vlada je ukrenila vse potrebno za naselitev. Izmed pečuških rudarjev jih ostane na delu še kakih tisoč, tritisoč pa se jih bo s posebnim vlakom odpeljalo v Jugoslavijo.

Zagreb, 18. avgusta. »Jutarnji list« se danes bavi z vprašanjem evakuacije Baranje in zaključuje, da je naša zunanja politika dve in pol leti stala vedno na stališču, da je treba dogovoriti vršiti točno. Pri tem se opaja zanimiv moment, da angleška komisija vedno izgublja ravnotežje objektivnega opazovalca in da nastopa proti nam in našim interesom. Zdi se, da vodijo Angležti to politiko radi pečuških premogovnikov, ker bi jih mogli dobiti popolnoma v svoje roke, ako bi pripadli pod Madžarsko. Angležti se trudijo, da bi Baranja pripadla pod Madžarsko samo za to, ker spada Madžarska pod njihovo gospodarsko interesno sfero.

Internacionalizacija Donave.

Praga, 19. avgusta. (Izv.) Predsednik donavske komisije Roselli je izjavil napram zastopnikom časopisja, da je internacionalizacija Donave gotova stvar. Definitivni sedež donavske komisije bo Bratislava.

Praga, 19. avgusta. Angleški admiral Troubridge, član donavske komisije, je izjavil časnikarju, da je po njegovem mnenju glavna naloga komisije izboljšanje podonavske plovbe. Predvsem se morajo skrajšati vožnje, zakar bi bilo najbolje, da se carinarne ob mejah združijo in da se direktni osebni promet med državami izpopolni. To se je sedaj izvedlo že do Beograda in se bo v kratkem raztegnilo tudi na Romunijo.

Ministrski svet.

Beograd, 18. avgusta. Danes dopolne je bila seja ministrskega sveta, na kateri se je v prvi vrsti razpravljalo o bolezni kralja Aleksandra. Vlada je sklenila, da se odpošljeta iz Beograda v Pariz dva zdravnika, specialista kirurga in sicer dr. Vojislav Subotič in dr. Koen. Za tem se je govorilo o evakuaciji Baranje. Prevladovalo je mnenje, naj se Baranja ne evakuira, dokler Madžarska ne izvrši vseh obveznosti na podlagi trianonske mirovne pogodbe. Po trianonski pogodbi mora Madžarska izvesti razorožitev svoje vojske ter evakuirati Zapadno Madžarsko, ki ima po isti pogodbi pripadati Avstriji. Medtem se je na popolnanski seji ministrskega sveta, ki je bila nenadoma sklicana za 16., ponovno pretresalo vprašanje izpraznitve Baranje. Ker je naša vlada lani meseca junija prevzela in podpisala obvez-

nosti, na podlagi katerih ima izprazniti Baranje v času med 18. in 24. avgustom t. l., je vlada po ponovni razpravi in zaslišanju ekspertov sklenila na popolnanski seji, da se izda naredba, po kateri se ima pričeti z evakuacijo Baranje. Evakuacija se mora izvršiti po navodilih, ki so bila že prej določena. Evakuacija bi se imela na podlagi obveznosti, podpisanih od naše vlade, pričeti že danes ob 12. Radi tega se bo pričelo izpraznjevanje Baranje takoj, ko prejmejo naše pristojne oblasti v tamošnjih krajih sklep vlade o izpraznjevanju. Nadalje je bilo na ministrski seji določeno besedilo kraljevega manifesta, ki se bo izdal na narod. Manifest je kratek in vsebuje med dr. obvestilo, da bo kraljevo oblast vršila do povratka kralja vlada. Manifest bo natisnjen v »Službenih Novinah«, ko pride odobrenje iz Pariza.

POLJEDELSKI KREDITI.

Beograd, 18. avgusta. Glavna združna zveza je povodom vprašanja poljedelskih kreditov imela posebno konferenco, na kateri se je sprejela resolucija, ki zahteva, da se poljedelskim zadrujam preskrbijo prednostni krediti. Resolucija se je takoj poslala poljedelskemu ministru Puclju. Minister Puclj je obljubil, da se bo uredba o poljedelskih kreditih revidirala, in sicer tako, da se bodo poljedelski krediti razdelili v dve skupini, na kredite za organizirane kmetovalce in na kredite za neorganizirane kmetovalce. Od celokupnega kredita se bo določilo 25 odstotkov onim poljedelcem, ki so imeli škodo vstled poplav ali požara. Zadružni krediti se bodo dajali naravnost preko uprave fondov. Izvolil se je poseben odtok za definitivno rešitev, v katerega so bili imenovani zastopniki poljedelskega ministristva in združne zveze. Rešitev bo izšla v najkrajšem času.

NOVA RAZKRITJA O ZAROTNIŠKI AKCIJI PROTI NAŠI DRŽAVI.

Prejeli smo nastopni popravek našega članka z dne 12. avgusta 1921. (v poštetku prevzetega iz časopisa »Tijec«, Zagreb z dne 11. avgusta 1921) pod naslovom: »Nova razkritja o zarotniški akciji proti naši državi«. Popravek slove: »Članek ne odgovarja resnici v kolikor se tiče moje osebe. Ni res, da se pečem s politiko, najmanj s tako, ki nasprotuje naši državi. Nekaterih oseb, ki so v članku navedene, sploh ne poznam, druge so mi znane iz časa moje aktivne službe, ki je

Pogreb kralja Petra.

Beograd, 19. avgusta. Naknadno k večer objavljene razporedu pogreba Nj. Vel. kralja Petra se opozarja, da morajo vse osebe, ki po tem razporedu prisostvujejo opelu v saborski cerkvi dne 22. t. m. zjutraj ob 7.30, priti ali v

fraku s cilindrom, belo kravato, črnimi gumbi na prsih in belimi rokavicami, ali pa v narodni noši. Ostali, ki se udeležijo sprovida, naj pridejo v črni obleki ali narodni noši.

Castitke kralju Aleksandru.

Zdravstveno stanje kralja Aleksandra.

Beograd, 19. avg. Bolgarski kralj Boris je prvi čestital kralju Aleksandru k njegovemu zasedenju prestola.

Beograd, 19. avg. Presburo poroča iz Pariza: Včerajšnji buletin o stanju kralja Aleksandra: Stanje kralja se ni izpremenilo, Temperatura je znašala davi 38, puls 110. Neobhodno je potrebno, da ostane bolnik še nekaj časa v postelji. Prof. dr. Bernard, prof. dr. Pambellac, dr. Perriand.

VENCI NA KRSTI KRALJA PETRA.

Beograd, 18. avg. Dosedaj je narečeni v cvetličnih trgovinah do 1000 vencev. Vse korporacije in mnogo privatnih oseb poklanja venice na oder pokojnega kralja. Med njimi se nahajajo tudi venci z napisom: »Zaščitniku slobodne štampe — Jugoslovensko novinarstvo — Svome velikomu kralju heroju Petru I. od duboko ožaloščenih dobrovoljca Sreza trebinjskog kršne Hercegovine«, »Bezsmrtnomu kralju i četniku — Udruženje srpskih četnika«, »Kralju mučeniku — Hrišćanska zajednica mladih ljudi«.

NOVINARJI — SVOJEMU KRALJU.

Beograd, 19. avg. Vse korporacije in mnogo privatnikov je položilo vence na oder pokojnega kralja. Izmed vencev se odlikuje posebno eden z napisom: »Zaščitniku svobodnega tiska — Jugoslovensko novinarsko udruženje«.

ZALOVANJE V BEOGRADU.

Beograd, 18. avgusta. Skupščinsko poslople je v znak silne žalosti radi izgube velikega pokojnika popolnoma zastirto s črno. Vsi vhodi so obviti v črno. Dvorana z veliko kraljevo sliko, ki se tamkaj nahaja, je popolnoma zastirta s črnim velem. Vsi vhodi v posamezne oddelke in skupščinske klube so pokriti s črnimi draperijami. Istotako so tudi s črnim zastiti vstopi v vsa ministristva.

ZASTOPSTVO ČESKOSLOVAŠKE REPUBLIKE PRI POGREBU KRALJA PETRA.

Beograd, 18. avg. Na pogrebu kralja Petra bodo zastopali predsednika českoslovaške republike in českoslovaške vlade kanclerar Karl Šamal, minister narodne obrambe Tusar, zastopniki obeh zbornic, českoslovaški poslanik v Beogradu Kalina, deputacija mesta Praga, zastopniki jugoslovanskega polka, zastopniki českoslovaškega Sokolstva in zastopniki českoslovaškega tiska. Posebni vlak, s katerim se pripelje okoli 60 oseb, dospe v Beograd v nedeljo dopolne.

MINISTRSKI SVET VRŠI KRALJEVSKO OBLAST.

Beograd, 18. avg. Predsednik narodne skupščine dr. Ribar je včeraj dospel v Beograd. Tudi mnogi drugi poslanci so prišli v prestolnico. Zdi se, da se je opustila misel, da bi kralj Aleksander prisegel na ustavo pred posebno delegacijo narodne skupščine v Parizu. Kralj bo prisegel, kadar bo ozdravel in prišel v Beograd. Dotlej pa bo ministrski svet po ustavi vršil kraljevo oblast. O tem vprašanju bodo zopet razpravljali na ministrski seji, ki je odrejena za jutri predpoldne.

FRANCOSKA VOJSKA SE UDELEŽI POGREBA KRALJA PETRA.

Beograd, 18. avgusta. Kakor se doznava, bo prisostvoval pogrebu kralja Petra tudi oddelek francoske vojske, da mu izkaže čast kot častniku francoske vojske in francoske častne legije.

FRANCOSKO ČASOPISJE O KRALJU.

Pariz, 18. avgusta. Francosko časopisje izraža enodušno svoje globoko spoštovanje spominu kralja Petra ter se globoko klanja pred njegovim grobom. Listi naglašajo napram velikemu pokojni svoj dolg in zahvalo ter poudarjajo, da je dobil prvo vojno izobrazbo v Franciji, napram kateri je skozi vse življenje občutil najprisrčnejše prijateljstvo in za katero se je leta 1870 boril ter dobil za to priznanje častne legije. Zatem poudarjajo veliko nalogo, ki jo je imel njegovo junaštvo, umik preko Albanije ter konec njegovega trpljenja po sijajni srbski zmagi, ki je ustvarila ujedinjenje vsega naroda. »Figaro« piše: Nihče v Franciji ni pozabil junaškega značaja kralja Petra, ki je podal toliko dokazov o svojem junaštvu, ki ga je mogla potrebiti samo starost. »L'Homme Libre« piše: Francija bo ohranila večer spomin na zvestega zaveznika, ki se je na čelu hrabre srbske vojske tako junaško

Zagreb. Devize: Dunaj 16.96—17.85, Berlin 208—210, Budimpešta 46.75 do 47, Italija 750—753.50, London izplačilo 643.50—645, London ček 642—0, Newyork kabel 175—177, Newyork ček 174—175, Pariz 13621365, Praga 212.50 213, Švica 2945—2970, Valute: Dolarji 171.50—174.25, carski rublji 24—26, francoski franki 1300—0, madžarske krone 45.50—46.50, napoleondori 600 do 607, nemške marke 206—210, rom. lei 215—218, italijanski lire 745—750.

Praga: marke 9925, švic. franki 1393.50, lire 356, franc. franki 641.50, funti 302, dolarji 8225, dinarji 184.25, avstrijske krone 7.77 in pol, poljske marke 2.85, lei 100.75.

Curih, 19. avgusta. Devize. Berlin 7, Newyork 592, London 21.63, Pariz 45.75, Milan 25.45, Praga 7.15, Varšava 0.27, Zagreb 3.40, Budimpešta 1.60, Bukarešta 7.25, Dunaj 0.70, avstrijske krone 0.62.

Važnost predstojehih nadomestnih volitev.

Zadnjih se pojavile vesti, da misli vlada razpisati nadomestne volitve za razveljavljene komunistične mandate se to jesen. Mi le želimo, da bi se ta namera zares izvršila in sicer čim prej. Bivša komunistična mesta bodo sicer zasedle druge stranke in na bivše komunistične volilce bo odpadlo povprečno le eno osmino onih mandatov, ki so si jih osvojili ob priliki volitev v konstituantu.

Toda predstojehi dopolnilne volitve v zakonodajno skupščino bodo veljavne in velevažne iz drugih ozir. Dokazale bodo namreč bolj kakor vsa druga znamenja pravilno resnično politično razpoloženje našega ljudstva širom Jugoslavije, pokazale, koliko se je politično naziranje in zaupanje v obstoječe stranke spremenilo tokom tega leta, ki je poteklo od 28. novembra, dne volitev v ustavodajni zbor.

Imeli bomo tedaj priliko, dobiti natančno sliko dejanskega današnjega političnega položaja, zlasti, ker se bodo volitve vršile nedvomno po istem volilnem redu, ko lansko jesen. Ravno v tem je njih vrednost, dočim pomladnim občinskim volitvam po Sloveniji ne moremo pripisovati tolikoga pomena, razen po večjih občinah. Kajti po kmetskih občinah so volili po lokalnih gospodarskih interesih, po osebnih nagnjenjih, simpatijah in antipatijah, kar je strankarsko razmerje dostikrat popolnoma zmedlo. Vrh tega se je takrat zlasti manjšim strankam obilo glasov poizgubilo, ker je bilo izključeno, da bi se moglo dati zastopati v občinskih odborih onih pet šest večinoma mlajših »neuglednih« volilcev, kakor smo jih videli raztresene pri državnoborskih volitvah po večini naših občin. Vsi ti raztreseni glasovi pa štejejo pri volitvah, kjer so volilna okrožja velika, niti en glas se ne izgubi.

Le predstojehi nove volitve po znaku velikih volilnih okrožjih bomo mogli sedaj primerjati z onimi prvimi volitvami Jugoslavije. Pri tem je ugodno, da so bili komunistični mandati porazdeljeni po vsej državi in da je le malo okrožij, kjer ni bil izvoljen noben komunist, kjer bi tedaj sedaj ne bilo volitev. Tako bomo dobili tedaj sliko političnega mišljenja mladene iz vse države.

Prognozo pustimo zaenkrat na stran. Podčrtajmo le, kako važen bo ta novi vpogled v politično stanje za moralno oporo v sedanjih ali bodočih vladi. Stranke bodo imele priliko videti kritiko s strani svojih volilcev, kritika jim bo sicer vsem tudi obojenim še pustila življenje, — vzpričo le delnih volitev, ki pa bo vendarle indirektno morala postati za vsakogar merilo njegovega bodočega političnega nastopanja.

In take presoje si mora želeči vsakdo, ki mu je na tem, da se politično konsolidiramo in napredujoče razvijamo.

Nemci v Češkoslovaški.

Kadar se prijemamo za glavo vzpričo notranjih težav, ki jih imamo v Jugoslaviji, se koncem lamentiranja spomnimo na bratsko Češkoslovaško.

In čustvom nekakega olajšanja konstatiramo, da so Čehi vendarle še malo na slabšem glede notranjih težav, ki jim jih delajo tamkajšnje narodne manjšine, ne glede na separatizem med Slovaki. To čustvo ne diši samo po bratstvu, ali škodoželjno pa vendarle ni; je pravzaprav isti občutek, ki ga ima človek, kadar spozna, da v nesreči vendarle ni sam.

Pa dasi imajo Čehi v svoji državi nad tri milijone Nemcev, poleg nekaj stotisoč Madžarov, se vendar njih položaj napram tem zares mešanim manjšinam nekoliko prepesimistično presoja. Kajti k sreči vsi ti Nemci ne bivajo skupno, na kompaktnem ozemlju. Res, da so kompaktno nemški pradedli povsod na obrobju čeških dežel bivše Češke, Moravske in Slezije, toda poleg tega imamo lepo število češkega prebivalstva, ki odpade na mesta z mešanim nemško-češkim prebivalstvom, nahajajoča se sredi kompaktne češke okolice. To velja poleg Budjevoic zlasti o moravskih in šlezjskih mestih, ki so pred vojno kazala na močan, povečini nadpolovični nemški odstotek. Nemštvo teh jezikovnih otokov se je po velikem delu vzdrževalo na več ali manj podobnem načinu kakor v naših štajerskih mestih in trgih.

Ze iz navedenega sledi, da nemštvo navedenih mest ne bo dolgo trajno, marveč, da bo zelo hitro podleglo češiziranju, prav tako kakor bomo mi v eni generaciji brez vsake težave popolnoma zbrisali sledove »nemške bole« na Štajerskem. Ze vro

šetnje po osvobojenju je izkazalo krepko nazadovanje Nemcev povsod tod.

Podobno velja o Madžarih v Češkoslovaški. Tudi na Slovaškem bivajo sicer Madžari mestoma kompaktno v omenjenem pasu, zlasti ob Donavi med Bratislavo in ustjem Ipolje, toda velik del njihovega življa odpade na mestu med Slovake in te madžarske otoke je prav tako umetno ustvarila madžarska vlada, kakor jih je delala tudi na našem jugu v Vojvodini. Tudi ti se ne bodo mogli dolgo držati.

Po drugi strani pa premislimo, da so Čehi dozdej pošiljali lepe stotisoče svojih rojakov v tujino s trebuhom za kruhom, bodisi v nenasični Dunaj kakor preko morja v Ameriko. Ne dvomimo, da bo znala češka podjetnost v bodoče vse te ljudi zaposliti doma in zaježiti ali celo popolnoma ustaviti izseljevanje. Čim bolj se bo dvignila češka industrija, tem večji del ljudskega previška bo ostal doma, tem hitreje se bodo češizirala dosedaj deloma tujerodna mesta. Nasprotno pa je pričakovati, da se bodo odslej češki Nemci še bolj izseljevali ko doslej, ko jih je negoval avstrijski državni režim v vseh ozirih. Tako bodo Čehi relativno rastle, Nemci relativno nazadovali in razmerje se bo čimdalje bolj spreminjalo prvim v prid.

Da se vse to izvrši, je treba časa. Zato bo češki politiki v zunanjih zadevah glavni cilj hraničev statusa quo. Kdor jim nudi pomoči in zaveznitva v tem smislu, ta je po naravi njen zagovornik.

Politične vesti.

Rusija sklicuje konferenco radi Tihega oceana. Sovjetski list »Izvestije« poroča, da namerava Rusija sklicati konferenco glede vprašanja Tihega oceana, na katero bodo pozvane Kitajska, Mongolija, republika Sibirija in druge države. Razpravljali bodo o tem, kako bi se ubranili imperijalističnih teženj držav, ki sodelujejo na konferenci v Washingtonu.

Silno poceni reklamo za čisto italijanske namene v Albaniji si je privoščil »Il Piccolo della Sera«. Priobčil je interview z nekim znanim in vplivnim Albancem, čigar imena seveda previdno zamolči, ki se pa koncem interviewa pokaže kot sila slab Albanc, zato pa kot tem navdušenjši italofil. Da taka plačana kreatura poje slavo-speve Italiji in da proslavlja, da je Italija ugrabila Albaniji otok Saseno, je naravno, saj je plačan za svoje izdajstvo. Vsejedno pa je več ko smešno, če ponatiskuje »Piccolo della Sera« neumno laž, da niso »Arnavti« bojeviti in da so najmiroljubnejši ljudje. Ti junaki zasede, ti profesionalni roparji dožive, da jih hvale laški dnevniki kot miroljubne ljudi! V skladu s to trditvijo so tudi druge trditve »Albanca«, od katerih zasluži omembo le še ona, ki odkriva laške namene. Italijanski

Albanec pravi namreč, da so Albanci radi tega za italijanske pravice ob morskem obali Albanije, ker imajo tako Italijani možnost, da pritisnejo na Jugoslavijo. Tako je ta Albanc izblebetal laške namene in povedal jasno in odkrito, da nima Italija v Albaniji nobenih življenskih interesov, ampak le napadalne namene proti Jugoslaviji. To je sicer že davno znano, toda sedaj je naravnost dokumentirano.

O osvoboditvi Gorice pisarijo te dni toliko laški listi, da prikrijejo naravno resnico, da ljudstvo noče o tej »liberazione« ničesar vedeti. Kot dobri ljudje povemo italijanskim listom silajno sredstvo, kako storiti, da bo vse ljudstvo takoj proslavljalo osvoboditev Gorice. Dasi je sredstvo sila pravično in priprosto, se bojimo, da ga laški žurnalisti vsejedno ne bodo uporabili, ker bi najbrže morali nastopiti proti sebi: Sredstvo se namreč glasi: Osvobodite Gorico vseh regnikolov, pustite domačine do kruha in do besede, pa Gorica bo osvobodjena. —

Bonomi in Salata sta imela zopet pogovor, kako da pomagati novim pokrajinam. Naj bi raje pustili pogovore in pričeli v resnici z delom, ker večne salate so ljudje že siti.

Gospodarstvo.

Nekaj o trasiranju železnice Kočevje-Brod-Moravice.

Trajno lepo vreme vrolo pospešuje delo trasiranja, katero vsled tega zelo napreduje. Delo se vrši v treh med seboj precej oddaljenih oddelkih. Ko

der se pokažejo bliščeči instrumenti inženjerjev ter signalni drogi polasti se upapolno veseljje src prebivalcev tega mirnega kottička dežele, ki je bil toliko časa pozabljen in odrezan od ostalega sveta. Saj je povsem jasno, kaj pomeni zidanje te železnične proge: trden podstav v mogočnem temelju države, na

katerem si bo narod sezidal močno gospodarsko in vojaško organizacijo. Živimo v dobi prometa; narodi ki si bodo ustvarili in izpolnili prometna sredstva kar najboljšo, bodo prvačili v mednarodnem tekmovanju.

Iz tega vidika smatramo železnico Kočevje-Brod-Moravice za sklepni kamen v oboku. — Kratka proga dobrih 40 km dolžine ima nalogo zvezati velike prometne žile. Proga: München, Salzburg, Beljak, Ljubljana, Kočevje, Brod-Moravice, Reka, ter proga: Brod Moravice, Ogulin, Split: to ste prvovrstni, kratki zvezi k morju, ki niste pod tujim vplivom in ki boste narodnemu gospodarstvu Jugoslavije služili izredno dobro. Na to bodoči glavno progo drži južna železnica ter proga Zagreb-Brod-Moravice. S tem je izvršten okvir ustvarjen prometu vse kraljevine in podlaga različnih drugih potrebnih zvez. Vojaško ocenitev te nove proge si bodo pridržale vojaške oblasti, kajpada, a njen pomen more videti tudi nevojak, ker sama se mu vriva ta misel. Kraljevina SHS si bo morala ustvariti železniško omrežje po svojih lastnih potrebah, to je jasno, kakor tudi to, da železnične proge, kakor so danes, težijo na Dunaj, Budimpešto in Trst. Trgovina in za Jugoslavijo tako potrebna industrija pa potrebujejo varne poti k morju. Mesto Ljubljana si more od nove proge obetati veliko koristi, velika korist je pa tudi za celo državo, ako se njena glavna mesta podkrepijo in poživijo z napravami trajne vrednosti, ki jim dajejo vedno novih nagibov življenja in razvoja. Razume se ob sebi, da koristi nova proga tudi onemu delu dežele, ki leži med Kočevjem in Brod-Moravico, in ki je bil po krivici zanemarjen in pozabljen vsled pradedne konkurence med Ogrsko in Avstrijo. Kulpa je dosedaj ločila oba dela. Železnica pa napravi novo močno vez med prebivalci na obeh njenih bregovih. Tamošnje prebivalstvo pridno in inteligentno, a si je moralo čisto pomagati s havziranjem in izseljevanjem, sedaj bo imelo z novo železnico novih virov preživljanja in pridobivanja. Saj je tam dosti in lepih gozdov, kakor ne zlepa drugod. Koliko je vodnih sil, docela neizrabljenih: dani so tu ugodni pogoji tovarnam za celulozo in za cement, opekararnam, mehaničnim mizarniškim in podobnim obratom. —

Premoga je v Kočevju toliko, da se more do 100 vagonov dnevno proizvažati. Železnica bo imela obilo blagovnega prometa, to se da napovedati zelo zanesljivo, saj je samo lesa izvanredno obilo!

Razni listi priporočajo razne druge nameravane proge: prej navedena dejstva ubijejo vse te projekte, ker bi te nameravane železnice državi ne dajale niti zdaleka toliko dohodkov iz tovarnega prometa ter drugih koristi. Kar se tiče prevoznih stroškov nadričuje proga Kočevje-Brod-Moravice vse ostale: Kočevje ima nadmorske višine 470 m, Črnomelj 156 m, Brod na Kulpi 224 m (ta postaja bo zelo pomembna za rodovitno dolino Kulpe ter nje stranske lesa bogate doline), Brod-Moravice, koder se nameravana proga združi z že obstoječo, 520 m. Proga iz Črnomlja bi pa šla po krajini, ki nimajo dosti gozdov, proga iz Kočevja pa prihrani poleg tega še skoro 70 m napetosti oziroma dviga. O težkočah železnice iz Črnomlja proti Srbskim Moravicam (kota 419 m) samo tole: Med imenovanima točkama leži Kulpa (najnižja točka 178 m) in Kra-

ška planota, ki meri 600—815 m višine in na najožjem kraju 7 m dolžine. Skozi to Kraško gorovje, ki je polno usedlin in jam ter zelo podobno z vodo napolnjeni gobi, naj morebiti prevrtajo predor, ki leži zelo nizko in je najmanj 7 km dolg? Noben strokovnjak zidanju predorov ne bi storil takega predloga. Vrh tega bi še trebalo velikega, drugega mosta čez Kulpo. Neprisiljena in naravna rešitev tega vprašanja bodoče železnične zveze preko Kulpe je: Kočevje-Brod-Moravice, vpričo tega odpade Črnomeljski projekt. Proga Črnomelj-Ogulin bi bila najmanj tako dolga kakor Kočevje-Brod-Moravice. Ker mora za Reko namenjeno blago iz Črnomlja (156 m) vsekako priti na višino Brod-Moravice, pojavi se tudi tu nepotrebnost in škodljivost dvig železnice za približno 70 m ter veliko daljša prevozna pot. Proga Ljubljana, Črnomelj - Ogulin - Bakar znaša namreč 267 km proge preko Kočevja pa samo 191 km, torej je proga preko Črnomlja za 76 km daljša. Vrh tega ob Črnomeljski progi ni znatnih gozdov, dočim so ob kočevski progi ogromni gozdi, celo pragozdi, velikanske razsežnosti in obsega od Kulpe do Krke.

Se par besed o velikanskem, večkrat omenjenem mostu čez Kulpo najkrajši progi Kočevje-Brod-Moravice. Ta most bi bil približno 750 m dolg in nekako 225 m visok. Tistim, ki poznajo 137 m visoki stolp cerkve sv. Stefana na Dunaju, omenjam, da bi morali biti stebri ali stopi nameravanega mosta skoraj dvakrat tko visoki kot čudostavbarstva znani stolp. Tak velikanski most kratkoma ne more priti v poštev, Jugoslavija ni železa železa ali visoko razvite železne industrije, da bi si mogla dovoliti tak poizkus. Da pokažem, kakšne težkote so združene z vzdrževanjem velikih mostov, navedem par tozadevnih podatkov o treh takih mostovih v New Yorku preko East-River. Vsak teh mostov je stal povprečno 100 milijonov mark v zlatu. Nepristano je za poslenih 120 do 200 pleskarjev, za kar je treba letno štiritisoč kg sivčine beline, 18.000 kg barv, in šestdesettisoč l lanenega olja. Poleg tega je stalno zaposlenih veliko ključavničarjev in stražnikov. In kako lahko v slučaju vojne tak most razstrele letalci, ali ne, in kdo bi mogel v višavi 225 m hitro izvršiti popravila in nadomestila? O takim fantastičnem mostu pač ne govorim več. Nameravana proga Kočevje-Stalcarji-Brod pa ne bo imela znamenitejših mostov in še ti bodo le zidani. Dobra kamenja in dobri delavci pa je dosti na razpolago.

Nekateri so se izpodtikali tudi nad razmerjem padca in dviga na tej progi. To razmerje je prav natanko tako kakor pri vseh glavnih železnicah. Ki gredo mimo pokrajine, po kateri naj steče nova železnica. Tako n. pr. imajo železnica na Semeringu, na Brennerju 25 pro mille kakor nameravana na železnice Löschberg in Tauernbahn imata 27 pro mille, železnice čez Mont Cenis in Arlberg pa skoraj 30 pro mille dviga. Omenim še, da imajo železnice preko Semmeringa samo 180 metrov premera najjužnejša lokov ovinka, naša pa ima veliko ugodnejše loke (300 m). Bali smo se tudi slabštal v kamenju. Trasanje nas je počulo drugače. Lahko rečemo, da pogoj in razmere zidanja nove železnice niso nič drugačni kakor oni železnic v goratih krajih, sploh velikih

GUSTAV MEYRINK:

Vijoličasta smrt.

Tibetaneec je umolknil. Njegova suha postava je stala tamkaj še nekaj časa pokonci in nepremično, potem pa je izginila v džungli. Sir Roger Thornton je strmel v ogenj: Če bi ne bil sannjasyin, spokornik, ta Tibetaneec, ki potuje povrh vsega še v Benares, pa bi mu seveda niti besedice ne verjel. Toda sannjasyin ne laže in se tudi ne pusti nalažati.

Kaj pa potem tiste lokave, strašne poteze, ki so se tupatam pojavile na njegovem azijskem obrazu? Ali ga je morda varal ognjeni žar, ki je tako čudno odsvital v tistih mongolskih očeh?

Tibetanci sovražijo Evropejce in ljubosumno varujejo svoje magične tajne, s pomočjo katerih upajo enkrat, ko bo napočil veliki dan, uničiti prevzetne tučce. Vseeno. On, sir Hanibal Roger Thornton, se mora prepričati na svoje lastne oči, ali res razpolaga ta čudni narod s skrivnostnimi silami ali ne. Zato pa je treba tovarišev, pogumnih mož s trdno voljo, ki ne klone niti pred strašnimi drugimi svetovi.

Anglež je jel motriti svoje tovariše. Tam, tisti Afganistanec bi bil morda izmed Aziatov še edini, ki bi prišel v poštev. Kakor roparska zver je, ki se ne boji živega vruga, toda praznoveren kar se da.

Ostane torej samo še njegov evropski sluga.

Sir Roger ga je podrezal s svojo palico. Pompej Jaburek je bil že od svojega desetega leta naprej čisto gluhi, toda znal je čitati raz ust vsako besedo, pa najsi je bila še tako tuja.

Sir Roger Thornton mu je jel pripovedovati z razumljivimi kretnjami, kar je zvedel od Tibetanca. Dvajset dni hoda proč, v natančno označeni stranski dolini Himavata je čudna zemlja. Na treh straneh so skalnate stene in edini dohod je zaprt s strupenimi plini, ki neprestano vro iz zemlje in na mestu usmrte vsako bitje, ki bi hotelo skozi nje. V globeli sami, ki je velika kakih petdeset angleških kvadratnih milj, živi baje majhno plemo med prebujno tibetansko vegetacijo. Tisto plemo nosi koničaste rdeče kape in moli hudobno, satansko bitje, nekakšnega pava. To peklenko bitje je tekem stoletij naučilo prebivalstvo črne magije in mu razodelo skrivnosti s pomočjo katerih bo enkrat mogoče preobličiti ves svet. Pav jih je naučil peti tudi nekakšno melodijo, ki more uničiti najmočnejšega moža v enem samem hipu.

Pompej se je prezirljivo nasmejal. Sir Roger mu je nato povedal, da namerava prodrati v globel in vzeti seboj potapljaške čelade in potapljaške tornistre s komprimiranim zrakom, da bi bilo mogoče prodrati skozi strupena mesta

Pompej Jaburek je prikimal in si zadovoljno mel umazane roke.

Tibetaneec ni lagal: Tam doli je ležala globel sredi najlepšega zelenja. Dohod je zapiral kake pol ure širok pas rjavkastomene, puščavske zemlje.

Plin, ki je vrel iz zemlje, je bila čista ogljikova kislina. Sir Roger Thornton, ki je precenil širino pasu nizkega griča, se je odločil, da bo takoj drugi dan nastopil ekspedicijo. Potapljaško čelado, ki jih je bil naročil iz Bombaya so funkcionalne izobno.

Pompej je nosil obe repetirki in nekaj drugih instrumentov, ki jih je hotel imeti gospod seboj.

Afganistanec se je trdovratno branil iti z njima. Rekel je, da spleza v tigrovo jamo, da si pa ne upa drzniti kaj takega, kar bi utegnulo škodovati njegovi neumrjoči duši, ako sta si upala samo obadva Evropejca na pot.

Bakreni potapljaški čeladi sta se bleščali v solncu in metali čudovite sence na gobasto zemljo, iz katere so vrel strupeni plini v obliki neštevilnih majhnih mehurčkov. Sir Roger je delal velikanske korake, da bi zadostovala zaloga komprimiranega zraka do konca plinskega pasu. Vse okrog njega je tresljalo, kakor bi gledal predmete skozi tenko plast vode. Solnčna luč se mu je zdela pošastno zelena in daljni ledeniki — »strela sveta« s tistimi gi-

gantskimi profili — so bili v njej kakor čudovita mrtvaška pokrajina.

S Pompejem sta prišla končno na svežo travo. Sir Rger je prižgal užigalico, da bi videl, ali je tam že v vseh plasteh atmosferski zrak. Potem sta odložila tornistre in čeladi.

Tam za njima se je dvigal plinov zid kakor tresljajoča vodena masa. V zraku omamljiv vonj, kakor po cvetovih amberije. Veliki, izpreminjajoči se, čudno pisani metulji so sedeli z odprtimi krili na tihih rožah, kakor odprte čarovne knjige.

Drug od drugega nekoliko oddaljena sta stopala proti majhnemu gozdičku, ki jima je zapiral razgled.

Sir Roger je dal tedaj svojemu gluhemu slugi znamenje, da je začul nekak šum in Pompej je napel petelina na puški.

Ze sta obšla koničasti konec gozda in pred njima je ležala livada. Komaj četr angleške milje pred seboj sta zagledala kakih sto mož z rdečimi kapami na glavah, očitvidno Tibetancev, ki so stali na travi v polkrogu. Pričakovali so vsiljivca. Pogumno je stopal sir Thornton proti njim, nekaj korakov pred njim pa je šel Pompej.

Tibetanci so bili oblečeni v običajne ovčje kožuhe, pa vendar niso bili nič kaj podobni ljudem. Njihovi obrazi so bili strašno grdi in nenačudni. Na njih je bil izraz strahotne nadčloveške hudobnosti. Pustili so ju, da sta prišla blizu, tedaj pa so vsi naenkrat, na povelje vodnika bliskovito

dvignili svoje roke in si z njimi trdnost zamašili ušesa. Obenem so zakričali nekaj na ves glas.

Pompej Jaburek se je vprašaje ozrl na svojo gospoda in dvignil puško k obrazu, zakaj tista nenačudna kretnja množice pred njim se mu je zdela kakor znamenje za napad. Kar je pa tedaj videl, mu je pognalo vso kri k srcu.

Okrog njegovega gospoda se je napravila tresljajoča plast plina, podobna oni, ki sta ji bila ravnokar ušla. Postava sira Rogerja je izgubila konture, kakor bi jih bil odbrusil vrtnec, glava je postala koničasta in vsa masa se je naenkrat stopila in se zgreznila vase. Na mestu, kjer je stal pred nekoliko trenutki še žilavi Anglež, je stal sedaj svetlo vijoličast stožec, čisto podoben stožcu sladkorja in tudi tako visok.

Gluhlega Pompeja je zgrabila divja jeza. Tibetanci so rjuli še vedno in Pompej jim je gledal na ustnice, da bi razbral, kaj pravzaprav kriče.

Bila je vedno ena in ista beseda. Tedaj pa je naenkart planil voditelj naprej in vsi drugi so umolknil in pobesili roke. Vsi so kakor na povelje planili proti Pompeju. Ta je streljal kakor besen s svojo repetirko v množico, ki je za trenutek presenečena obstala. (Dalje priš.)

Naročajte in širite "JUGOSLAVIJA"

mostov in dolgih predorov ne bo. Dobrega kamena za zidanje je povsod dosti, in to je že poceni delo. Prebivalstvo sme pričakovati, da bo proga izvanredne vrednosti, za kar je odlična dobra razdelitev in namestitve postaj. Poglavitne bodo v Brod-Moravicah, v dolini Kulpe, zelo priročna za premnoge kraje v dolini do Cebra in v postranskih dolinah, potem pri Banjolu za dolino Brige, Borovca, in pri Stalcerjih za dolino Kočevske Reke in Gotenice. Poleg tega bo še manjših postajališč.

Ne bi bilo prav, ko ne bi omenili premnogih prirodnih lepote je pokrajina, ki ji po pravici pravijo hrvaška Svica. Železnica se trasira tako, da bo vožnja polna izprememb in zanimivosti ter zato jako mikavna. Tako bo ta železnica pomagala vzdigniti tujski promet v Jugoslaviji, katerega vsled svoje zemljepisne lege v obilni meri zasluži.

S trasiranjem je napravljen velik korak naprej, vzajemno delo in zvesto sodelovanje bo zagotovilo končni uspeh. — Ing. dr. Franc Musil.

Dnevne vesti.

Prehod preko državne meje je dovoljen po novi uredbi le po železnici. Vsak drug prehod, tudi po doslej dovoljenih carinskih poteh je pa strogo zabranjen. S tem se namreč namerava zabraniti izseljevanje iz naše države, brez oblastvene dovoljenja.

Železnica nesreča pri Videm-Krško. Poroča se nam, da je v četrtek 18. avgusta po danes še nepojasnjen način krški brzovlak št. 507, med postajama Rajhenburg - Krško - Videm, vozeč proti Zagrebu, nenadoma skočil s tira. Tir je sicer zelo razdejan toda sloveških žrtev ni nikakih in tudi ranjenih ni nihče. S po- pravilnimi deli se je takoj pričelo in upati je, da bo promet, ki je bil seveda povsem ustavljen, v najkrajšem času zopet odprt. — Dodatno smo izvedeli od žel. ravnateljstva, da komisije v svrhu raziskave o vzroku še niso poročale in ugotovile, kaj da je zakrivilo to nesrečo. Pač pa vsi vozovi, ki so skočili s tira zopet vtirjeni in se je otvoril smolci ob 6. redni promet vlakov.

Župnik Stasinški — oproščen. Kot smo že svedočeno poročali je bil župnik Stasinški, vpkoljeu — obtožen, da je zabavil prof. državi in njenim uredbam v Kozakovi gostilni v Ljubljani. Povod tega dokazila je bila nenadna odredba o razveljavitvi vrednosti našega železnega drobiža. — Župnik Stasinški ima sedaj neko malo furo, ki pa je za razmah njegove politične delavnosti vsakekor premai- na. On je namreč še vedno vnet, prvi in pristen starorinski klerikalec, dasi narodno- stno vedno zaveden in tudi poživova- len Slovenec odnosa Slovan. Potek njevo- zvega življenja je to dokazal in ravno to dejstvo mu je pripomoglo, da je odšel iz sodišča brez kazni. Obtožba mu je očitala, da je govoril dne 1. junija v Kozakovi gos- tilni v Ljubljani, da so nas Srbi ogolju- fal, da so nam ukradli to to naredbo de- nar in žepa in si zaslužili milijone. Na po- staji v Ribnici je po volitvah v konstitu- anto vsled slabega izida volitev za kler- kalce svoje volilce v razvetnem govoru opozarjal, da imajo, kar so volili in da smo sedaj na slabšem kot prej. Prišli smo pod srbsko peto. Obenem pa ga je tožil tudi odvetnik dr. Klepec, ker ga je Stasin- škijavno v gostilni pri Kozaku razžalil. Po mučni in dolgotrajni razpravi se je zasebna obtožba dr. Klepeca mirno poravnala tako, da plača župnik Stasinški za Jugoslovan- sko Matico prispevek 100 kron. Javno ob- tožbo so pozvane vrste popolnoma podpre in utemeljile. Stasinški je priznal, kar je govoril, toda vse žaljivke je zavil spretno pod plašč strankarskega razmah in svob- odne kritike pomankljivih državnih od- redb. — Sodišče se o subjektivni krivdi obtoženca ni moglo uveriti, ker je znan kot dober Slovan, in se kot strasten klerikalni politik morda res ni zavedal kaj je govoril. Javne naredb je dopustno kritikovati. Naredba o razveljavitvi našega drobiža je res zaslužila kritiko, ker je vlada sama to naredbo v kratkem času prekli- cala. Tudi se sodišče ni moglo uveriti, da bi bil župnik Stasinški, osobito z ozirom na zgoraj navedene okoliščine prekoračil mejo te kritike. Bil je to navaden, raznet gostilniški pogovor, ki force subjektivno ne podaja temelja za obsodbo. — Pripomnimo ljudno svetujemo, da se tako razboriti politik vzdrže takih nastopov, ker to je le srečen slučaj z ozirom na predživljenje in razne okoliščine, da je bil obtoženec opro- ščen. Strank se ne sme več zamenjati z brati Srbi.

20letnica prvih kranjskih abiturientov. Letos je poteklo 20 let, odkar je v Kranju popolna gimnazija. Prvi abiturienti tega zavoda se snidejo dne 4. septembra letos prvič po 20 letih v Kranju. Prihod v Kranj zjutraj, na to sestanek v gostilni P. Mayer, popolne skupni izlet. Bivši kolegi, kateri so nas iz katerega koli vzroka pred- časno zapustili, dobrodošli.

III. Porotno zasedanje se prične pri deželnem sodišču v Ljubljani dne 29. av- gusta 1921. Doslej so se odredile sledeče razprave: na ponedeljek dne 29. avgusta zoper Marijana Krekovo in Katarino Alek- sejevičovo zaradi hudodelstva umora; na torek dne 30. avgusta 1921 zoper Jakob- a Avšiča zaradi hudodelstva poživlje in zoper Alberta Schlegla zaradi hudodelstva golju- lje; na sredo dne 31. avgusta 1921 zoper Martina ravnikarja zaradi hudodelstva ubo- ja in zoper Josipa Guzelja zaradi hudodel- stva rop; na četrtek dne 1. septembra zoper Ljudevita Kosa in pa zoper Julija Derganca zaradi hudodelstva tatvine, ena razprava se na ta dan še razpiše; na četr- tek dne 2. sept. 1921 zoper Mihaela Friš- kovca zaradi hudodelstva umora in zoper Jerneja Spirna zaradi hudodelstva uboja; na soboto dne 3. sept. 1921 je razpisani več razprav zaradi pregrešk zoper var- nost časti izvršenih po tiskovinah; na po- nedeljek dne 5. sept. 1921 zoper Alojzija Tomaziča zaradi hudodelstva umora in na torek dne 6. sept. 1921 zoper Florjana Mu- jeja in Franceta Meršola zaradi hudodel- stva umora. Daljne razprave se še odre- de, čim postanejo obtožnice pravomočne.

Iz Zagarja smo dobili pravomilno na notci »Nemškutarjenje orožniškega kapa- tana«, da sta obe tam napadeni gospodini Jožica Jerinova in Stefa Weinbergerjeva iz odličnih in zaslužnih narodnih rodbin ter tudi sami zavedni in delavni Slovence. To se je tudi povdarjalo v zahvali Zagorskega Sokola. Z obrekovalcem bo uredništvo obravalo.

Iz Grosuplje nam piše gospa Minka Koskova, da ni milijonarka in da ji kolo- dvorska okrepčevalnica pri poštnih cenah in čedni postrežbi donaja le toliko, da se more pošteno in skromno preživljati.

Predsedstvo »Narodne obrane« je prevzel vojvoda Stepan Stepanovič, slavni vojakovoda in zmagovalca na Cerlu.

Neverjetna domišljavost. Iz Hro- nam piše potnik, da je pozno zvečer 13. t. m. neki mož naharil nekega podnaredni- ka iz Maribora. »Kdo ste, zakaj ne po- zdravite? Jaz sem narodni poslanec« Vo- jak je, nadutega pošteno poučil šele poz- neje se je dogajalo, da je domišljavi mož bivši krojač, sedaj soc. demokratski posla- nec Klovvar. Tako nastopanje pač ni v programu bratstva in enakosti.

Dobra prijetelja. Posestnik Bolha je ovdal orožnikom v Dravljah, da mu je ukradel njegov prijatelj Jože Nachtigall, s katerim sta bila v Strukljevih gostilni iz li- stnice 800 kron. Prišla sta tja že pijana. Bolha je Nachtigalla tudi javno tirjal »Jože daj mi z lepa denar nazaj.« Preiskava je dogajala po pričah, da je cel dogodek rodil in pijani domišljivi Bolhe. Priča, ki je bila cel čas pri njima, odločno potrди, da obtoženec ni imel listnice niti v rokah. Pač pa jo je metal Bolha sam po mizi in se ba- hal s tisočaki. Ko sta se vračala, se je ho- tel Bolha peljati s kolesom, toda ni šlo. Listnico je sam vzel iz suknjice in jo vta- nil v spodnji hlačni žep. Sodišče je Nachtigalla oprostilo. — V sled tožbe Nachtigal- love radi razžaljenja časti, se je Bolha končno pobotal tako, da je plačal samo od- vetnikove stroške.

Trottel wind ... psti ... Včeraj se je vršila pred okrajnim sodiščem zanimiva obravnava, ki je pokazala, kako previdni so še vedno nemški priseljenci med nami. Neka ženska Kopp, ki je prišla iz Schefflin- ga na Zr. Štajerskem, — voljkom rekona- yalescentom našega bivšega 17. polka do- bro znan kraj — gospodinjica sedaj nekemu Grozniku v Svetju pri Medvodah. Nekoč je šel k Grozniku sestanovalec Dolhar in jih opozoril, da naj ne delajo zvečer takega nemira. Ta zagrizena Nemka pa ga je od- slovila z besedami »Du Trottel wind ...« dalje ni mogla izgovoriti, ker jo je nekdo posvaril, ker se je takoj za wind, slišal si- kaj »pst«. Zagovora, kakršnega je obto- ženka privlekla danes pred sodišče, še nismo slišali. Ona trdi naprej, da je te be- sede izgovorila njena papiga, ki je tako naučena. Ona sama trdi, da govori njena papiga »haargenu wie ich«. Sodnik: All pravi papiga tudi: »Trottel windischer?« Ona pravi, da ne, papiga govori samo nem- ško in italijansko. Priče potrди, da je iz- govorila te psovke obtoženka Kopp. Za- govornik priči: »All je brhiten papaga?« »Ja, pa kako, od nje se je navadil!« Priča je tudi potrди, da papige, ki popolnoma drugače vpije, takrat sploh ni slišal. Ker sodišče ne more zaslišati papige, bo ob- skal to dično ptico orožnik, da se uveri, če res ravno tako zmerja Slovence, kot njeva gospodinja; obravnava je bila pre- ložena.

Tat na svilih. Posestnikov sin Ja- nez Kalan iz Bilj pri Medvodah je precej nevaren in hudoben tat. Ukradel je, ko je nočeval v svilih, več stvari: kruh, speh, mast in pa 6 mernikov žita. Ko so mu pri- šli na sled, je obtožil posestnika in gostil- ničarja Moharja, da je on kupil po noči od njega 4 kake ukradene pšenice. Mohar je odločno zanika in pravi, da je pač kupil po noči njemu pšenico, toda on je ni kupil; Kalan bi rad prikral pšenico, katero so brčkone doma porabili, obenem pa se hoče maščevati nad njim, ker ga je nekoč vrgel iz gostilne. Janez Kalan je bil obsoben na tri tedne strogega zapore. Mohar pa je bil oproščen, ker se sodišče ni moglo uve- riti, da bi bil kupil ukradeno pšenico.

Fiksna kletja. Posestnik Sivice iz lške vasi si je zabil v glavo, da ga je Mazi ogoljufal za tisoč kron. Sivice je precej lu- den in pravi: »Rojen sem leta 86, ta je me- sec, ta kvartal ali križov teden v lški vasi. Sem oženjen, vdovec — (v resnici pa je ločen) — tako stoj v molji štiftah, trikrat ali štirikrat kaznovan, saj nič ne tajim. — No kako pa je bilo oče?« — In oče Sivice pravi dalje: »V Benkovi gostilni in lški vasi me je prasał ta le, kdaj bova z Mazijem za tavente zglahale. In jaz sem pa djav: I nu, kaj bova glahala za tavente, štiri sem mu dav, tri sem pa dobiv. Zraven je dav enga v svoj tošens. Priče so doznale, da je vse to izmišljeno in mež je napravil vtis, da živi v fiksi ideji. On poklekne pred sodnika in hoče priseci, da ga je Mazi za en tisočak osteparil Mazi je bil tatvine oproščen. — Stečil je drugi prizor. Mazi je tožil očeta Sivica zaradi žaljenja časti, ker mu je očital javno tatvino. Sivice prizna, kar je govoril v gostilni, noče pa se po- ravnavati, ravno ker je trdno prepričan, da je to res. — Mož postane silno razburjen in se noče poravnati. Priči Bolha je občital, da je po krivem prisegel, ker ga je Mazi napasal, ali napojil. On trdi, da ga je že pred obravnavo neko opozoril, da bo priča pred sodiščem drugače govoril, češ, podšenkal ga je, snops mu daje, pa gre vse tako. Sodnik je obravnavo v svrhu sploš- nega pomirjenja preložil.

Velika pomenbera. Grški štabni zdravnik v pokolu dr. Ivan Dimopoulos na Dunaju je izročil nekemu Chalmu Arditti, ki se je izdajal za korespondenta listov »Official Anglais« in »Orient News« 3092 zrkših drahem, to je 166.250 n. kron in 12 angleških in 4 turške funte 59.500 n. kr. in pa še posebej 215.000 n. k. Prosil ga je, da izroči ta denar njegovemu bratu. Arditti pa je z denarjem neznan kam pobegnil.

Ponarejeni dolarski čeki. Ze pred nekaj časom so krožile med občinstvom razburilive vesti, da so se pojavili pri nas ponarejeni ameriški dolariji v različnih vrednostih. Te govorice so ljudstvo po- seбно osupnile, ker se je do sedaj sma- tral ameriški papirnati denar kot tak, ki se ne da ponarediti. Ta govorica se je udejstvovala v toliko, da so se pojavili pri nas slučajni goljufige s ponarejenimi do- larji, toda ne z denarjem, marveč z dolar- skimi čeki.

Dne 20. maja 1921 se je zglasila v ne- kem deparnem zavodu v Celju ženska

kmetsko oblečena, stara okoli 35 let ter prezentirala ček št. 8762 The Union Trust Company First Office Cleveland (Ohio) Chase Nationalbank New York, glaseč se na Marijo Lesnj. Dramlje za 850 dolarjev. Ta ček se je ženski izplačal z zneskom 89.250 kron. Dne 21. maja 1921 se je, po opisu enaka ženska zglasila v neki ljub- ljanski banki ter predložila enaki ček, glaseč se na Alojzijo Jeran. Loški potok tudi za 858 dolarjev, le se je izplačal z zneskom 98.670 kron. Dne 11. avgusta se je zopet ta ženska zglasila v neki drugi ljubljanski banki z enakim čekom za 935 dolarjev ter so ji izplačali 140.250 kron. Kakor se je doslej zvedelo je bil v neki banki v Mariboru po nekem moškem in ženski predloženo, ravno ta dan enaki ček za okoli 100 dolarjev ter tudi izplačan. O družbi, ki izvršuje te predrzne goljufige nima policija do sedaj še nobene pozitivne sledi.

Poboj. Janez Malej in Jakob Jeranja iz Koroske Bele sta 15. avgusta prišla ne- kega Zupana, ga peljala k nekemu vodnja- ku in ga postavila v korito, da je stal do kolien v vodi. Nato sta ga začela strogovito pretepati po rebrih in trebuhu. Ubogi Zu- pan je par dni pozneje na dolbenih smrtnih poškodbah umrl. Nečloveška ubilača so zaprli.

Nesreča v Vidicah. V ponedeljek 16. avgusta je 18 deklet kopalo pesek v Ročevci jami. Okrog poludne se je podala 2 metra visoka plast zemlje in zasula tri dekleta. Dve so rešili, eno Marieto Rahn- tovetovo pa so izkopali mrtvo.

Stavka zidarjev v Zagrebu kon- čana. Poverjenik za socijalno skrb je na prošnjo stavnih delavcev intervenciral pri stavbihi delavcih pozajanja. Pozajanja so se nato prišla in prisostvovali jim je tudi poverjenik za socijalno skrb. Do danes se je dosegel sporazum v toliko, da se je stara kolektivna pogodba podaljšala za nedoločen čas. V smislu sporazuma se imajo delavci takoj vrniti na delo.

Ponesrečen otrok. V Skofji Loki je pri kopanju utonil osemletni Stefan Jam- nik. Delavec Alojzij Podvorišček je po- tegnih dečka iz vode, toda žal, bil je že mrtev.

Pobegli izgnanec. Občina Gor. Lo- gatec je izgnala 20letnega dimnikarja Ne- lizab Imbre iz Požane. Izgnanec je pobeg- nil občinskemu slugi Francu Rupniku, ko ga je spremljal iz občine in neznan kam izginil.

Ljubljana.

Ljubljanska omladina kralju Petra. Akad. društvo »Jadrani« je v imenu ljub- ljanske omladine dalo položiti na mrtvaški oder Nj. Veličanstva lep venec z napisom »Kralju Osvoboditelju — ljubljanska aka- demska omladina.

Zalna služba božja povodom smrti Njegovega Veličanstva kralja Petra I. se bo vršila v evanđeljski cerkvi v nedeljo ob 10. dopoldne.

Mestna občina Ljubljana bo pri pro- grebu Nj. Veličanstva kralja zastopala po dr. Milijanu Zarniku kot t. z. vodil ob- šinski uprave. Dalje po občinskih odobri- lilih gg. Josipu Turku za JDS, Antona Pesku za NSS in Josipu Pircu za SLS. — Vodstvo uradnih poslov na magistratu je za čas dr. Zarnikove odsotnosti prevzel g. mag. svetnik Jančičaj.

Zaprisega državnega uradništva. G. minister Iv. Hribar je dne 17. avgusta, ob 11. uri zaprisegel načelnike vseh uradov, nakar so potem gg. načelniki se isti dan zaprisegli ostalo uradništvo.

Pokrajinski namestnik g. Hribar za pravico. Pred par dnaj smo opisali kričečo nasilstvo, kako so občisti nasilno deložirali uradnika g. Rud. Veljapca iz hiše Narodne banke. Za stvar se je zavzel s hvalevredno energijo kr. namestnik g. Hribar ter ukazal izvršiti ustavit. Ker se je pa med tem g. Velepič iz strahu pred nasilno iseljevitvo že sam preselil, tru mora Narodna banka povrniti vse selitvene stroške. Prepričani smo, da bo samovoljnost in krivici odklen- kalo v vseh panogah uprave.

Obsodba komunistov. Pokrajinska uprava v Ljubljani in ministrstvo v Beo- gradu sta potrdili obsodbo komunistov Mar- celja Zorca, Ivana Maluka in Fr. Perdana, ki so bili obsodeni vsak na 1 mesec zapore zaradi hujškanja proti obstoječemu redu.

Inspekcija rada (prel obrtno nad- zornišvo) v Ljubljani se je preselila iz St. Jakobске trga v evanđeljsko župnišče na Gosposvetski cesti št. 9.

Stavna sezona. Na Aleksandrovi cesti so začeli konati temelj za palačo Prometne banke. Tudi na stavbihi palače Trboveljske družbe se je začelo zopet de- lati ter bodo betonski stropovi kmalu zaliti.

II. redni občni zbor slov. pev. dru- žva »Krkovo-Trnovo« se vrši dne 4. sep- tembra t. l. ob 10. uri dopoldne v gostil- niških prostorih gospodine Julije Smole v Kozelji z občajnimi dnevnim redom. Tem potom se vse društveni člani vabijo, da se zanesljivo udeležijo občnega zbora.

Stavno dijaško društvo. V Ljublja- ni se je ustanovila zadruga, ki bo preskr- bovala dijaški organizacijam cena in zdrava stanovanja. V ta namen bo zadruga zidala, nakupovala in v najem prevzemala hiše.

Hrvatel Govorite v Ljubljani hrva- ški. Naši ujedinjeni bratje Hrvti v zadnjem času pridno in število posejajo našo slo- vensko prestolico. Pri tem pa nekateri po- zabljajo, da niso več v stari avstrijski Ljubljani. Umetne meje, ki jih je ustvaril in vzdrževal med nami le nasilni nemško- madžarski režim, so propadle in Slovenci ne švabčarimo več s Hrvti. Zavedamo se, da smo preorojeni, ujedinjjeni z brati v ju- goslovanski prestolici Ljubljani. Prosimo Hr- vate, da govore pri nas svoji tudi nam mil in drag hrvaški jezik. Slovenci jih dobro razumemo in zabol nas, če nas naši uje- djeni bratje v svobodni slovaški državi mučijo s tujim jezikom!

Zamenjam stanovanje, obstoječe iz dveh sob in kuhinje v Celju s tem odgo- varjalnim v Ljubljani. Naslov v uredni- štvi lista.

Domača politika.

Svinjarija. Včerajšnje »Jutro« je iz- bruhnilo, kakor samo pravi, zares svinjar- ijo. »Poslano« proli g. dr. Pirkmayerju mu je dobrodošlo, da blati g. Peska, češ du- je, zahteva disciplinarne preiskave proti dr. Pirkmayerju pod njegove maščevalnosti nad Pirkmayerjem, ker je g. glavar »smo- ral službeno ngotoviti moralne nečednosti g. Peska«. Predvsem se bo o teh »službenih ugotovitvah« in »moralnih nečednostih« še govorilo na pristojnem mestu. Demokratska »častna beseda« pač ne drži toliko, da bi ostal ta ostudni manever g. Ribnikarja res za vedno prikrit. Kako in odkod so se te »službene ugotovitve« vršile, smo na že ugotovili. Eden teh dičnih demokratov (z. K.) se je že izdal. Zadeva g. Pirkmayerja je na pristojnem mestu in tudi »Jutro« ho- imelo priliko dodatno k svaši včerajšnji »svinjariji« približiti svoječasi potek te afe- re. Če bi bil g. Pesek liberalen mladim, bi mu vselokar prisodil, da je res zmoežen takega akta maščevalnosti. Vzrokov za to domnevaje imamo več, kot dovolj. Kaj pa je bila povzročitelj runa na Jug. Kred. za- vod? drugače, kot akt maščevalnosti, ker se g. Pesek niti za dober denar ni hotel — udinjati liberalnim mladim. To seveda zares ni bila svinjarija — »Jutro« je to na- zval »skrb za male vložnike«. (O svinjar- ijah bomo pa še govorili kakrat, ko do- bimo točnejše pojasnilo o brezuspešnem nakazilu 100.000 (enstotisoč) kron, ki je šlo iz Ljubljane v Zagreb in ki naj bi bilo na- gradna za neko izlavo proti g. Pesku.)

Kako se gollata in mistificira jav- nost. Zadnji »Ponedeljek« in za njim »Jutro« je pisalo, da se g. Pesek in z njim vred NSS boji vprašati pri ministru Pribičeviću, kaj da se g. Pesek zagrešil, da se ga ne potrdi, oziroma ne predloži v potrditev za ljubljanskega župana. Obenem sta obdava navedena lista trdila, da bo to Pribičević prav rad storil. V upanju, da bo mogoče enkrat se prijeti celo lumbario mladolbe- ralne klike in jo razkrinkati prav do go- lege pred vsjo našo javnostjo sta se posl. Deržič in g. Pesek odnehala v Beograd. Bila sta dvakrat pri g. Pribičeviću, toda ta se je, kot dosedaj vsi merodajni krogi iz- govarjal, da mora siliti uradno tajnost in tako še danes ne ve nič g. Pesek niti NSS radi česa ni bil ljubljanski župan predložen v potrditev. »Ponedeljek« in »Jutro« sta forel zopet enkrat javno lagala, nakar opo- zarjamo našo pošteno javnost, da bo ve- dela, koliko je zaupati tem javnim laž- nikom.

Jutro napada dr. Rybara in mesto. Da bi na njegove v našem listu objavlene članke stvarno odgovorilo, zabavljia in po- staja osebnom. Gospodom je stvarna kritika g. dr. Rybara pač zaprla sapo in proti del- stvom so brez moči še celo ministri na raz- položanju in veliki sociolozi, ki jih ima »Jutro« v svojem uredništvu. Kar stvarno in logično pobbite izjavljanja in očitke, pa bo stvar v redu. Če pa veste, da jih ne mo- rete, pa vsaj molčite in ne psultite!

Maribor.

Zalna seja občinskega sveta maribor- skega povodom smrti Nj. Veličanstva kra- lja Petra I. se vrši v soboto, dne 20. t. m. ob 18. uri v občinski posvetovalnici.

Izza prve umestnosti razstave v Mariboru dobro znana naša umetnika učitelja Stipovšek in Vidmar pritrredta za- četkom meseca septembra v mali dvorani Narodnega doma razstavo svojih del, ki jih bo okrog 70.

V Guštnju in v Prevaljah se je v zadnjih dneh razpasla gripa v epidemijo. Obolelo je 2. okoli 100 oseb, od teh jih je 8 že umrlo. Vse gostilne so zarote. Šola je preurejena prevzoritno za bolulce. Brez zdravniškega dovoljenja ne sme nihče za- pustiti teh krajev.

Danes je bila protirana v Wilsonovi ulici št. 25. stanujoča šivilja Erneček, ker se je ob priliki smrti kralja Petra izrazila zaljivo o življenju pokolnika.

V soboto, 20. t. m. se otvoril popo- lnom na novo opremljen in preurejena, najbliže lužnega kolodvora ležeča kavar- na »Jadrani«.

V četrtek okoli poldnega je izbruhnil v gozdu posestnika Orečnika v Radvanju požar, ki so ga povzročili pastirji s tem, da so tamkal kurili, potem pa odšli, ne da bi bili pogasili ogenj. Dasi ravno je odšla iz Maribora požarna bramba, brigadne ni bilo mogoče uporabiti, ker ni bilo vode v bližini. Sele po dnevnem naporu doma- činov in moštva požarne brambe se je po- srečilo ozenj ometiti in pogasiti.

Celje.

Zadnji opomin zakrknencem! V Celju imamo še nekaj zakrknjenih hišnih posest- nikov, ki ob nobeni priliki ne pobešijo na- rodnih ali državnih zastav. Tudi ob priliki smrti našega kralja Petra so ostali ti ljudje stari grešniki. V Aškerčevi ulici, ne mozeče kje na skritem, ampak na javnem vidnem prostoru, ima svojo hišo gospod kraljevi notar. Ta človek, katerega nekateri še do- bro poznajo od preje, ne čuti potrebe si na- baviti zastave za svojo hišo in tudi sedaj na njegovi hiši ne visi žalna zastava. Pra- vimo: Fej, taki zakrknjenosti državnega uradnika. Takih državnih uradnikov-hišnih posestnikov je v našem Celju še mnogo. Vsem tem in tudi drugim bogatim hišnim lastnikom, ki nikoli ne izobešajo zastav, povemo, da je to naš zadnji opomin, dru- gače pa — Boga vam, bomo z vašo zakr- knjenostjo obračunali v prihodnje na način, ki vam ne bo ljub.

Celjsko mesto je v zadnjih mesecih po- staloz gnezdov vseobčnega švabčarenja. In se tako lepo mirno nemško govorili, kakor bi ne bilo slovensko mesto. V savinjskih kopalskih sploh ne slišiš slovenske besede. So pa slovenska mesta in vasi v zaslužnih krajih, kjer niso varni, če govore slo- venski. Sram nas bode naše mlčanost.

Beogradski dijaški akademiki so priredili v celjskem mestnem gledališču dve pred- stavi. V soboto 13. so igrali dobrospele burko »Bibliotekar«, na praznik v ponde- ljek pa dramo tridejanko »Zulumčars«. Obe predstavi sta dobro uspeli in so dijači igrali zelo rutinirano, da jih je bilo težko ločiti od poklicnih igralcev. Namen teh prireditev je plemeniti: čist dobiček se porabi za zra- dno sanatorija za dolbene in siromašne čla- ne »Feralnega Saveza«, ki ga nameravajo postaviti na Fruški gori.

Invalidski oddelek v Rogški Slatini, se, kakor čujemo, preseli koncem meseca septembra v novo urejeni invalidski dom v Celju.

Pritožbe prihajajo še vedno od raznu strani, da celjski hišni posestniki na po- dlagi nove stanovanjske naredbe prekomer- no zvišujejo stanarino. Vse take pritožbe dal se javljajo stanovanjski oblasti, ki po- sluje za celjski politični okraj pri okraj- nem glavarstvu v Celju.

Mesne cene v Celju. Mestni magistraf celjski razglasa: Magistrat je po zaslišanju odbora za določevanje cen sklenil, da stopijo sledeče najvišje cene za meso takoj v veljavo: za 1 kg mesa s privago od volov in telic 24—26 K; brez kosti in privage 30 K; od bikov in krav 16—18 K; brez kos- ti in privage 24 K; telečeca 18—20 K; brez kosti in privage 24 K. Obenem se od- redi, da smelo mesarji, ki imajo mesnice, klati samo vole in telice.

Dilaški kuhinji v Celju je postal g. dr. Gvidon Serneč 400 K iz neke sodne po- ravnave.

Tok časa. Razni celjski trgovci so ob prevratu zakrili svoja nemška imena s čr- nini papirjem. Čas na pušča sled. Črn pa- pir se je pričel luščiti in prikazujejo se zo- pet razni Josef, Franz, Lukas itd. Bo treba zopet enkrat vzeti v roke — metlo.

Hmeljska knjižna v Savinjski dolini je minule dni zelo oživela. Pojavilo se je mnogo prekupce, ki so pokupili precejšnje množine lanskega in še starejšega hmlja. Za 1 kg lanskega hmelja se ponuja 130 kron, vendar pa ga hmeljarji za to ceno nočejo prodajati in čakajo še ugodnejši cen.

Ptuj.

Komisija za določevanje cen je dolo- čila cene kruha kakor sledi: črnemu kruha za 90 dg 12 K in belemu 90 dg 16 K. Pekli pa prodajajo za isto ceno samo 80 dekagramov, tako da si očitno na nepo- števen način pridobijo od obsega občinstva še večji dobiček. — Ker magistrat ne nad- zira pekov, naj občinstvo samo naznani vsak slučaj, kjer ne bo imel kruha predp- sane teže. Edino to bode pomagalo.

Vinska letina. Letos znamo imeti v Ma- lozah prav izborno vino. — Mnogi trdijo, da ne bo zaostalato za letnikom 1917. Kopol- že sedaj prihajajo in si zasiguravajo ve- like množine.

Zaradi tatvine je bila kaznovana Ma- rija Neubauer na 6 tednov zapore, ker je v hotelu Osterberger ukradla preprogo, vredno 1500 K. M. Neubauer je tuja dr- žavljanica in bo po prestani kazni izgnana iz naše države.

Nastlen mož. Janez Trojnka, ki je do- ma iz Partinja v Sl. gor., se je pred kratki- mi prižen na lopo posestvo. Takoj po sklenjenem zakonu je pokazal mož svojo pravo naravo. Prepri in prepeti so bili na dnevnem redu. Ker je bilo na ta način živ- ljenje nezgodno, sta se sodniško ločila. Mož Janez, ki mu delo ni dišalo in je raje sedel v gostilni, je prišel dne 16. t. m. na dom svoje ločene žene in zahteval od nje denarja za tobak. Ona ga je kratkotalno zapodila. Iz maščevanja je začel rablatni mož po hiši razbiti in na ta način pokvaril večil del pohištva, nekal obteke je za- žgal, povrh tega je grozil ženi z umorom. Mož se ni prel pomiril, dokler niso prišli orožniki in ga spravili na varno.

Sokolstvo.

Starešinstvo Jugoslovenskega Sokol- skega Saveza je ob smrti Nj. Vel. kralja Petra Osvoboditelja oddalo kabinetni pi- sarji naslednjo izjavo sožalja: Jugoslo- venski Sokolski Savez se v globoki tugi in največjem spoštovanju klanja pred mrtva- škim odrom Nj. Vel. kralja Petra, slvega junaka Sokola Osvoboditelja. Kličoč Njegovu svetlemu spominu! Nesmrtna slava! Izvolite tolačititi ta naša žalostna ču- stva zvišenim rodovini in vseli vladi. — Po- grebnih svečanosti se udeležil Sokolstvo pod reprezentanco Saveznega staroste br. dr. Ravnharja in pod tehniškim vodstvom Saveznega podnačelnika br. Švarcvalda. — Jugoslovanski Sokolski Savez se ob velič- nosti smrti preveza kralja vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev svečano zaklinja, da bo tudi nadalje z vsemi svojimi moralnimi in materijalnimi silami deloval v zmislu življenjskih borb velikega pokolnika za moč, veličino in blagor ujedmenega naroda in skupne naše nedeljive domovine. — Sta- rešinstvo Jugoslovenskega Sokolskega Sa- veza.

Sport in turistika.

Konjske dirke določene na 20. in 21. t. m. se vsled smrti Nj. Vel. kralja od- povedo.

Michél Zevaco:

„NOSTRADAMUS.“

Potnikov glas je zvenel čudno toplo in prijazno. Krčmar, ki je še vedno trepetal, se je poklonil do tal in omahnil iz hiše, da bi odvedel tujcevega konja v hlev. Potnik pa je dajal svojemu tovarišu s tihim glasom nekakšna povelja. Spremljevalec se mu je nazadnje priklonil, zahajal konja, premočen kakor je bil, in zdirjal proti Parizu...

Krčmar se je vrnil iz hleva ter zaklenil in zapehnil hišna vrata. Nato je prižgal svečo in odvedel tujca v sobo, ki je bila v prvem nadstropju. Čez nekaj minut se je vrnil ves omamljen in zmeden na svoje mesto pri vratih. Razbojnikl so ga videli, da se je križal, ter slišali, kako je mrmral molitvice!

Pod kaminovim pristržkom so stikali glave in preplašeno šepetali drug z drugim.

»Sagrament,« je dejal Bouracan, »ta človek je močnejši kakor cesar Karl.«

»To ni človek,« je rekel Strapafar, »volkodlak je, ki je vstal iz groba. Ali ste videli njegov obraz? Bog in bogme, niti kapljice krvi ni pod to kožo.«

»Gospoda,« je pritegnil Trinquemaille, »to je najbolj čudna izmed vseh prigrad, kar jih poznim. Bodi človek ali demon, obdarjen je s peklenško močjo, ker je zgolj s svojim glasom prisilil krčmarja, da mu je odprl.«

»In ker nas je storil vse štiri izgubiti coraggio,« je dodal Corpodibale.

Zavladalo je mrklo molčanje. Vsem so šklepetali zobje. Njih obratni so bili blede kakor rjuhe.

Drug je tipal drugega s pogledom, a nihče se ni upal izraziti neodoljive groze, ki mu je zalivala srce. Naposled je povzel Strapafar: »Bog in bogme, prijatelji, kar živim se nisem umeknil za pedenji. Toda nočoj bi vam predlagal, da se spravimo iz tega prekletega brloga ter povemo vso stvar gospodu Saint-Andréju, ki se gnjavi na cesti in čaka svoje krasotice.«

»Ja,« je dejal Bouracan, »kar hojimo!«

»Mhm!« je zmajal Corpodibale, »meni se zdi, da bi bilo najbolje pustiti Saint-Andréja tu, zahajati konje in zdirjati proti Parizu.«

»Gospoda,« je dejal Trinquemaille z rahlim ogorčenjem, »nkar se bodimo prisrčno. Pomislite, da mora priti gospodična Floriza Ron-

cherolska vsak hip tod mimo ter jo bo treba samo priti z vašo nežnostnostjo in jo izročiti mlademu Saint-Andréju, ki nam odšteje v nagrado sto srebrnih tolarjev s podobno našega dobrega kralja Henrija Drugega...«

»Vse je res,« ga je prekinil Strapafar, »ali reči moram, žal mi je, da sem se spustil v to zadevo. Sicer pa uvažujmo, da je Floriza hči gospoda kapetana de Roncherollesa. In kdo je Roncherolles? Veliki profesor! To se pravi, za kraljev najmočnejši v Parizu!«

»Ja!« je dejal Bouracan. »To je tisti, ki opeše raspojnike. Stiče se mi, ta še čutim saniko ogrok frata... Ajtimo k fraku!«

»Co Dio!« je zarenčal Corpodibale. »Ako že govorimo take stvari, velja tudi omeniti, da je oče mladega signorja, za katerega naj bi ugrabili Florizo, sam maršal de Saint-André. On ni nič manj mogoben od Roncherollesa. Če mu sin pove, kdo smo, nas da razčetrveriti, in vendar bi se rajši spustil v nevarnost, da me doleti vrvi ali razčetrverjenje, kakor pa ostal še deli v tej oštariji. Strapafarjev predlog se mi zdi najpametnejši. Pojdimo na cesto in počakajmo tam, da se prikaže golobica.«

»Gospoda,« je povzel Trinquemaille s svojo običajno krotkostjo, »mladi Saint-André nam je ukazal ostati tu, dokler on ne zažvižga. Ne gemo se nikamor, toda branimo se zlobne čarovnije tega vražjega popotnika.«

»Cim neki?« je posmehljivo vprašal Corpodibale.

»Ja, kaj nam je storiti?« je vzdihnil Bouracan.

»Kaj?« je dejal Trinquemaille. »Priporočiti se sv. Pankraciju in Mariji Davidi ter dodati dober krščanski očenaš.«

»Kako?« je zamrmral Strapafar. »Jaz sem svoje molitvice zdavnaj pozabil — če sem sploh kdaj katero znal!«

»Sem ga pozabil tudi jaz!« je pritegnil Corpodibale.

»Ja,« je zastokal Bouracan. »Jas driti!«

»Nu, gospoda,« je velel Trinquemaille, »saj vam ni treba drugega nego ponavljati za menoj, besedo za besedo.«

»Gospod ima prav,« se je vteknil krčmar z zamolklim glasom. »Mojlmo, gospoda, molimo! To je edina pot, da ukrotimo Satana, ki se je nastanil nočoj v moji revni krčmi!«

»Padel je na kolena. Trinquemaille in tovariši so sledili njegovemu zgledu.

Plamen v kamini je bil ugasnil. Veliko izbo je razsvetljevala le še sajasta luč goreče trske, ki je delala vso silko tem žalostnejšo. In v tem zlovesčem prostoru je kleče molila nečedna petorica, ki se je pripravljala, da izvrši zločin.

Molili so tri molitve: najprej očenaš, nato molitev k sv. Pankraciju, ki je Trinquemaille posebno zapopal vani, in nazadnje k Mariji Davidi, kar se je zlasti prilagelo Corpodibali. Pobožnost se je zaključila z običajnim križanjem. Nato se je vrnil krčmar pomlrien na svoje mesto za vrati.

»Gospoda,« je velel Trinquemaille, »nadaljujmo večerjo.«

Četvorica razbojnikov se je vrnila k mizi. Bouracan je vrgel v žerjavico novo butaro dračja. In spet so povzele čeljusti svoj glasni koncert...

»Bog in bogme, prijatelji,« je izpregovoril Strapafar, »nič se ne jezim, da sem videl hudčiča. To je vsaj novo in zanimivo znanje, recite kar hočete. Ali ustrašil sem se ga vendar, bog in bogme, da!«

»Gospoda,« je povzel Trinquemaille, »zdi se mi, da smo se ga vsi skupaj silno balli... Če pomislim, da ne bi bil nihče izmed nas trenil z očmi, ako bi bil nekdo z nami... Saj veste, koga mislim?«

»Kaj ne bi vedeli!« je vzkičnil Strapafar. »Ah, bog in bogme, ž njim me ni strah Boga ne hudčiča! Tako pa smo zaigrali vse, še čast smo izgubili!«

»Ja,« je zagodel Bouracan, »tako je. Ta je on tukaj, pi pilo fse trukači!«

»Co Dio!« je dodal Corpodibale, »ko nam je bil še on na čelu in se je svetila v solncu njegova spada, kateri sovražnik bi se nam bil upal ustavljati? Ma, odkar nas je pustil tamo, sem je še corpo, brez animi!«

»Kakšni sunki! Kakšni udarci! Oči so se mu bliskale, glas mu je gremel, kadar nam je kriknil: »Naprej!«

»On je močnejši kakor cesar Karl!« je ponovil Bouracan.

»Kralj bitke je!« je velel Strapafar.

»Živa strela!« je prikimal Corpodibale.

»Z eno besedo, Royal de Beaufort,« je dejal Trinquemaille.

In vsi štirje so se odkrili. A tisti hip se je spet nekdo zaletel v vrata in začul se je glas kakor nedavno prej:

»Odprite!«

(Dalje prih.)

mašle in tovariši so sledili njegovemu zgledu.

Plamen v kamini je bil ugasnil. Veliko izbo je razsvetljevala le še sajasta luč goreče trske, ki je delala vso silko tem žalostnejšo. In v tem zlovesčem prostoru je kleče molila nečedna petorica, ki se je pripravljala, da izvrši zločin.

Molili so tri molitve: najprej očenaš, nato molitev k sv. Pankraciju, ki je Trinquemaille posebno zapopal vani, in nazadnje k Mariji Davidi, kar se je zlasti prilagelo Corpodibali. Pobožnost se je zaključila z običajnim križanjem. Nato se je vrnil krčmar pomlrien na svoje mesto za vrati.

»Gospoda,« je velel Trinquemaille, »nadaljujmo večerjo.«

Četvorica razbojnikov se je vrnila k mizi. Bouracan je vrgel v žerjavico novo butaro dračja. In spet so povzele čeljusti svoj glasni koncert...

»Bog in bogme, prijatelji,« je izpregovoril Strapafar, »nič se ne jezim, da sem videl hudčiča. To je vsaj novo in zanimivo znanje, recite kar hočete. Ali ustrašil sem se ga vendar, bog in bogme, da!«

»Gospoda,« je povzel Trinquemaille, »zdi se mi, da smo se ga vsi skupaj silno balli... Če pomislim, da ne bi bil nihče izmed nas trenil z očmi, ako bi bil nekdo z nami... Saj veste, koga mislim?«

»Kaj ne bi vedeli!« je vzkičnil Strapafar. »Ah, bog in bogme, ž njim me ni strah Boga ne hudčiča! Tako pa smo zaigrali vse, še čast smo izgubili!«

»Ja,« je zagodel Bouracan, »tako je. Ta je on tukaj, pi pilo fse trukači!«

»Co Dio!« je dodal Corpodibale, »ko nam je bil še on na čelu in se je svetila v solncu njegova spada, kateri sovražnik bi se nam bil upal ustavljati? Ma, odkar nas je pustil tamo, sem je še corpo, brez animi!«

»Kakšni sunki! Kakšni udarci! Oči so se mu bliskale, glas mu je gremel, kadar nam je kriknil: »Naprej!«

»On je močnejši kakor cesar Karl!« je ponovil Bouracan.

»Kralj bitke je!« je velel Strapafar.

»Živa strela!« je prikimal Corpodibale.

»Z eno besedo, Royal de Beaufort,« je dejal Trinquemaille.

In vsi štirje so se odkrili. A tisti hip se je spet nekdo zaletel v vrata in začul se je glas kakor nedavno prej:

»Odprite!«

(Dalje prih.)

Drobiž.

Solnčne kopeli. Pri uživanju solnčnih kopeli moramo biti oprezní, zakaj prenapeto ogrevanje telesa ima lahko neprijetne posledice. Sicer pa zdravnik solnčne kopeli silno priporočajo, zakaj solnčni žarki imajo blagodejni vpliv posebno na bolehave osebe. Pri solnčenju obračajmo zdaj to, zdaj to stran v primeru dobah proti solncu. Ako ležimo n. pr. 5 minut na hrbtu, potem ležimo toliko časa na desni in zopet toliko časa na levi in naposled obrnimo še pleča proti solncu. To ponavljamo nekolikokrat. Izprva rabimo solnčne kopeli 10 do 15 minut, kesneje se lahko kopljemo v solnčni kopeli 20-40 min. Pri tem ne smemo pozabiti na kopel v vodi. Pri solnčni kopeli denemo na glavo platneno pokrivalo in zlato solnce bo blagodejno vplivalo na naše telo.

Zakaj je bila taka vročina? Na to vprašanje odgovarja zvezdoslovec profesor Ter z Mare Islanda: Vročina, ki je bila in je deloma še, se ponavlja vsakih 11 let in sicer zaradi tega, ker padajo na solnce veliki meteorji, ki ga silno razgrevajo. Pač sreča, da padajo v presledkih. Ako bi padli vsi naenkrat na solnce, bi ljudje na zemlji ne mogli prenesti silne vročine.

Mesto pesnikov. Kijev se ponaša, da je mesto pesnikov, zakaj po francoskih poročilih, šteje glavno ukrajinsko mesto nič manj kot 3.478 oseb, ki so kakor pesniki napisani v aprovizacijski listini. Vendar pa ne moremo misliti, da je zate kijevsko meščanstvo posebno obdarjeno s pesniško žilo. Ker izdajo boljševeki nakažila za življenjske potrebine samo članom gotove stanovske organizacije, se morajo duševni delavci, ako nočejo od lakote hirati in umirati, vpisati v kako »društvo«. Vsekako imajo pesniki prednost in zato je njih društvo izmed vseh drugih najbolj številno.

Dražbe znamk v dunajskem Dorothen. Na poslednji dražbi pisemskih znamk v Dorotheu so prodajali posebno znamke avstrijske vojne pošte ter znamke držav, ki so nastale na razvalinah bivše monarhije. Na prodaj so prišle tudi koroške plebiscitne znamke, kojih je še 274.000 popolnih serij.

Proda se:

TRI POSESTVA

v bližini mesta Maribora. Posestva so od 10-20 oralov, lepa rodovitna zemlja z živim in mrtvim inventarjem, gori omenjena posestva se radi družinskih razmer prodajo. Cene od 600-1 milijona. Natlačnejša poiznanila daje posredovalnica za prodajo in nakup posestev. Stanzer Zinka, Maribor, Soliska ul. 5. 1716

DVOUPREŽNI AUTO

po potrebi tudi za 4 osebe v najboljšem stanju, se novimi pnevmatikami in 2 res. kolesi ceno prodaja Karel Camernik, Ljubljana, Gosposka ulica 3. 1722

BELI SELAK

In medeni in polmedeni okovi ori mizarja Nunska ulica št. 3. 1721

ŠTEDILNIK

miza, in klopišče. Dolenska c. 35. Pučič, 1720

Kupi se:

1 ELEKTROMOTOR, 300 VOLT NAPETOSTI

1/2 PS, z 1200 obrati na minuto, z pogonskim oporom, se takoj kupi. Cenjene ponudbe prosim na upravnishvo lista. 1613

KUPIM FLAUTO

ponudbo pod »flauto« na upravnishvo tega lista. 1719

Službe:

TRGOVSKI UČRNEC

se takoj sprejme z dobrimi solskimi spričevail v trgovino z mešanim blagom. Schuray, Zreče, n. Konjice. 1714

SPREJMEM NATAKARICO!

Relikvirij te na 1000 mod. Nastop takoj. Anton Valjavec, Sp. Šiška 87. 1713

IŠČEM MESTA KOT KUJARICA

ali kot prodajalka (zmožna slovensčine in nemščine v govoru in pisavi ter računstva). Cenjene ponudbe prosim pod št. 1710 na upravo lista. 1718

TRGOVSKI POMOČNIK.

soliden in dober prodajalec, se sprejme takoj. Ponudbe na upravo lista pod št. 1722. 1724

SPREJMEM VAJENCA

za krojaško obrt. Polzave za pri Jakobu Šmrjcu, krojaški mojster, Oparškarska c. 31. 1723

Razno:

VINSKA KLET

s skladiščem za sode ožir, primernim dvo-riščem v Ljubljani se išče za takoj ali pozneje. Ponudbe na An. zav. Frago Beseljak in drug. Ljubljana, Sodna ul. 5. 1703

DIJAK — TRGOVSKI AKADEMIK išče v Ljubljani za prihodnje solsko leto stanovanje. Ponudbe na upravo lista pod »Trgovski akademik«. 1700

GOSPODIČNA

išče stanovanje z zaprtim. Cenjene ponudbe na upravnishvo »Jugoslavije« pod »Uradnica« 1902. 1724

KDO MI POSODI

30.000 krou za dobo to mesecev proti 8% obresti na liho in živino. Varnost zagotovljena. Naslov na upravo lista. 1717

„Philligrafit“

svila barva proti rji beli in črni emajl-lak, minij, i. dr. barve, kristalni boraks, naffalin in drugo. Kemikalije v zalogi po jako nizkih cenah

„Promet“

tehn. industr. podjetje, Ljubljana. Zahtevajte cenike! Prodaja na veliko!

Zaloga pohištva

Karol Preis-a, v Mariboru, se je preselila v Gosposko ulico št. 20. Pirhanova hiša

velika zaloga lesenega, železnega in tapetniškega pohištva.

Ceniki na razpolago!

Na debelo! Eksport! Na drobno!

Manufakturno - Galanterijskoj trgovini

Kirila Manevića-Kumanovo

potrebna je odmah

vredna i stručna modistkinja i krojačica i jedna služavka

s dobrom preporukom.

Sa poudamā i uslovima obratiti se firmi pismeno.

Razpisuje se služba

pisarniškega uradnika ter registraterja

za trajno namestitev. — Pismene ponudbe je vpsolati najkasneje do 30. avgusta t. l. Prejemki po dogovoru. Nastop službe eventualno takoj. Zvezna Industrijev Ljubljana.

STREŠNO LEPENKO,

lak za konzerviranje s lepenco kritih streh, asfalt, katran, lesni cement, ksilolaj (najcenejši karbolinaj), vaproof za izsuševanje vlažnega zidovja in izoliranje proti vlagi, sidra in strešno opako, apno, cement in druge stavbinske potrebščine dobavlja Ljubljanska komercijalna družba Ljubljana, Bleiweisova c. 18.

Večja množina odpadkov

od belega papirja

se proda. Porabljivo zelo za mesarje, delikatese itd. Natančneje v upravi lista.

Raznovrstno

Böhlerovo jeklo

na drobno in debelo i in pol vagona zaloge, železne cevi za vodovode, paro kanalizacija, (škotske) irske peči, betonsko železo dobavlja po tovarniških dnevnih cenah „PROMET“, tehn. ind. podjetje LJUBLJANA.

Prevodni zavod Polyglott

preskrbuje prevode vseh vrst iz vseh jezikov. Dopise naslovite na pisarno, nujni odgovori se dostavijo takoj.

Uradne ure od 15. do 18. ure

Karlovška cesta 24/I.

Polnogumijasti obroči za tovarne avtomobile Pnevmatiko za kolesa in avtomobile Kolesa Avtomobilij nalcenoje.

J. GOREC,

Ljubljana. Gosposvetska cesta št. 14.

IŠČE SE!

Jamski paznik

samec ali oženjen.

Zidarski polir

samec, svoje stroke popolnoma več, samostojen delavec. Ponudbe naj se pošljejo s prepisi spričeval na upravnishvo lista pod šifro „premog“.

Krojači

samoštajni, vestni in natančni delavci dobijo takoj trajno delo. Vpraša se Emonska cesta 8. Ljubljana.

Mlad pes

volčje pasme se je zalokal. — Kdor kaj ve naj poroča dr. N. Bethovnova ulica 9 I.

MALENKOSTI!

Spisal Ivan Albrecht.

Cena 16 kron.

Izdala in založila

„Zvezna knjigarna“ v Ljubljani.

STAVBNA PARCELA

vrt, v obsegu 2000 m² v Ljubljani se takoj proda. Vpraša se: Krakovski nasip 14.

Vedno velika izbira vseh vrst

bombaža, sukanca, kvačkanca, nogavic.

za dame in gospode, ter galanterije, na dobelo. Karol Prelog, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje šte. 11.

Gonilni jermeni

IVAN KRAVOS, Maribor, Aleksandrova cesta 13.

Alfonz Breznik

Ljubljana, Kongresni trg 15 (pri nunski cerkvi)

Najslavitejši klavirji, pianini in harmoniji, Förster, Bösendorfer, Heitzman etc. na obroke in posodo! Velikanska zaloga violin, strun in vseh glasbil. Prodaja na gros in detalj. Največje in najposodobnejše podjetje v Jugoslaviji.

JANCIGAJ & GAGEL LJUBLJANA, KOLODVORSKA UL. 8.

priporoča bombaž za pletenje nogavic v vseh barvah in debelosti, najlepšnje športne čepice od 40 K naprej, kakor tudi različne ševlje in gamaše po najnižjih cenah. 830

Naročajte in razširjajte „Jugoslavijo!“